

Tālais ceļojums

(fragments no grāmatas „Džuandzi” I. nodaļas)

Ziemeļu dzīlēs¹ bija kāda zivs, tās vārds bija Kuņ². Nav zināms, cik tūkstošus li gara tā bija. Zivs pārvērtās, pārtopot putnā, tā vārds bija Pen³. Nav zināms, cik tūkstošus li plata bija tā mugura. Putns sasparojās, savicināja spārnus un pacēlās gaisā. Viņa spārni līdzinājās mākoņiem, kas nokarājas no debesīm. Kad jūra sakustējās, šis putns gatavojās doties uz Dienvidu dzīlēm⁴. Dienvidu dzīles ir Debesu dīķis.

Grāmatā „Cjisjie” ir aprakstītas dīvainas lietas. Šajā grāmatā ir teikts: „Kad Pen ceļoja uz Dienvidu dzīlēm, ūdens uzsitās trīs tūkstošus li augstumā. Savijās viesuļvētra un tas pacēlās deviņdesmit tūkstošus li augstumā. Putns lidojot atpūtās tikai ik pēc sešiem mēnešiem. Mežonīgie zirgi⁵ sacēļ putekļus un tāpēc visas dzīvās radības tiek pūstas cita caur citu. Vai debesu zilums tiešām ir krāsa? Vai arī tā ir tikai tāle bez sasniedzamām robežām? Kad putns Pen skatās no augšas uz leju, arī zeme izskatās līdzīgi tam.

Ja ūdens krātuve nav dziļa, tad liela laiva tajā nevar noturēties. Ja krūzi ūdens ielej bedrītē un ieliek tur mazu zālīti, tā kļūst par laivu. Bet, noliekot tur glāzi, tā pielīp zemei. Tas tāpēc, ka ūdens ir sekls, bet laiva – liela. Ja vējš nav uzkrājies daudz, tad tam nebūs spēka nest lielus spārnus. Tāpēc, putnam esot deviņdesmit tūkstošus li augstumā, vējš atrodas viņam apakšā. Tikai tad viņš var balstīties uz vēja un, nesot uz muguras zilās debesis, neviena netraucēts, gatavoties ceļojumam uz dienvidiem.”

Cikāde un balodis, smeļoties par šo putnu, teica: „Es ātri paceļos un aizlidoju, citreiz uzšaujot vītolā, citreiz es to nerasniedzu un nokrītu zemē. Tas arī viss. Kāpēc mērot deviņdesmit tūkstošus li un tiekties uz dienvidiem?” Tam, kas iet pastaigā pa krūmiem, līdzī jāņem trīs ēdienreizes, atgriežoties mājās, vēders joprojām ir pilns. Tam, kas iet simts li, līdzī jāsgatavo pārtika vienai diennaktij. Tam, kas iet tūkstoti li, jāsgatavo pārtika trim mēnešiem. Kā to var zināt šie divi niecīgie kukaiņi?

Mazās zināšanas nevar salīdzināt ar lielajām zināšanām. Mazo mūžu nevar salīdzināt ar lielo mūžu. Kā lai tie izzina otra būtību? Rītausmas sēne⁶ nezina rītu un vakaru. Cikāde nezina pavasari un rudeni. Tas ir mazais mūžs. Ču valsts dienvidos dzīvoja dzīļu gars⁷,

---

¹ Ziemeļu dzīles – Ziemeļu jūra/okeāns

² Kuņ – milzenis, zivs bērns

³ Pen – mītisks putns, fēnikss

⁴ Dienvidu dzīles – Ziemeļu jūra/okeāns

⁵ Mežonīgie zirgi – kustīgā zemes enerģija

⁶ Rītausmas sēne – sēne, kas piedzimst no rīta un vakarā mirst

⁷ Šeit domāts jūras bruņurupcis

kuram viens pavasaris bija piecsimts gadu un viens rudens arī bija piecsimts gadu. Senatnē bija liels koks, kam astoņi tūkstoši gadu bija viens pavasaris un astoņi tūkstoši gadu bija viens rudens. Tai pat laikā Pendzu⁸ arī šodien ir īpaši izslavināts ar savu ilgmūžību. Vai tas nav nožēlojami, ka visi cilvēki cenšas viņam līdzināties?

Neauglīgajos ziemeļos bija dziļa jūra, ko sauca arī par Debesu dīķi. Tur bija zivs, kuras platums bija vairāki tūkstoši li un nevienam nav zināms, cik gara tā bija. Tās vārds bija Kuņ. Tur bija putns un tā vārds bija Pen. Tā mugura līdzinājās Taišaņ⁹ kalnam, tā spārni izskatījās pēc mākoņiem, kas nokarājas no debesīm. Ūdens virpulis savijās kā auna rags deviņdesmit tūkstošus li augstumā. Putns izsmēla mākoņu enerģiju un, turot uz muguras zilās debesis, tas plānoja doties uz dienvidiem, uz Dienvidu dzīlēm. Purva paipala, smejojies par viņu, teica:., Bet kādā veidā tad viņš lidos? Es palecos un esmu augšā, paceļos ne vairāk par desmit metriem un nolaižos. Lidinos starp krūmiem un tas arī ir mans lidojuma mērķis. Kā tad viņš ceļos?” Tāda ir atšķirība starp mazo un lielo.

Runājot par zināšanām, pat tas, kurš izpilda viena vienīga ierēdņa amatu, sakārto vienu vienīgu ciematu, kura zināšanas ir piemērotas vienam valdniekam un kurš var būt uzticams vienai valstij, tas skatās uz citiem no augšas un arī līdzinās kukaiņiem un maziem putniem.

Sun Žundzi¹⁰ līksmi par to pasmaidīja. Kaut gan visā pasaulē viņu slavināja, viņš nekļuva pašapmierināts. Visa pasaule viņu noliedza, bet tas viņu neapturēja. Sun Žundzi prata noteikt iekšējā un ārējā sadalījumu, slavas un negoda robežu. Attiecībā uz pasauli viņš nebija alkatīgs. Kaut arī tāds, viņš tomēr netika izmantots par piemēru citiem.

Runājot par Liedzi¹¹, viņš ceļoja, braucot ar vēja ratiem un aukstums bija viņam patīkams. Pēc piecām, desmit dienām viņš atgriezās atpakaļ. Liedzi attiecībā uz laimes sasniegšanu nebija alkatīgs. Kaut arī viņš izvairījās iet ar kājām, viņam tik un tā bija kur pieturēties¹². Bet tam, kurš izmanto debesu un zemes pilnību un par ratiem ņem sešu enerģiju atšķirības, lai ceļotu bezgalībā, kur tad viņam ir pieturvieta? Tāpēc saka:., Pilnīgam cilvēkam nav patības, svētam cilvēkam nav sasniegumu, viedam cilvēka nav vārda¹³.”

(no senķīniešu valodas tulkojusi Madara Smalkā)

⁸ Pendzu – leģendārs vīrs, kurš dzīvojis vairāk kā 800 gadus

⁹ Taišaņ – viens no senās Ķīnas pieciem svētajiem kalniem, slavens ar savu majestātiskumu un nesatricināmību

¹⁰ Sun Dzjaņ – viens no agrīnajiem daoistu domātājiem, 4.gs.p.m.ē., viņa darbi nav saglabājušies

¹¹ Lie Jukou – daoistu domātājs, 4..gs.p.m.ē., no viņa saglabājies traktāts „Liedzi”

¹² Šeit – pieturvieta, apmešanās vieta

¹³ Šeit – slava, atpazīstamība